

Op weg naar oktober 2019

We gaan vanaf april 2019 op weg naar 75 jaar vrijheid. Graag attenderen we u op de volgende programmaonderdelen die nu op de agenda staan:

- Op dinsdag 2 april om 9 uur vertrekt een ambtelijke wielerploeg per fiets vanaf de Parade naar het land van onze bevrijders Wales. Zij zullen op vrijdag 5 april in Wales arriveren en daar een programma hebben in het teken van de relatie tussen 's-Hertogenbosch en Wales. Hun tocht is speciaal bedoeld om het bevrijdingsvuur van Wales naar 's-Hertogenbosch te halen.
- Van donderdag 4 tot en met zondag 7 april vindt een werk-/relatiebezoek van de gemeenteraad 's-Hertogenbosch en het college van burgemeester en wethouder plaats aan Wales. Het programma legt accent op de relatie met Brecon (160 Brigade), de regio Swansea (culturele relatie), twee militaire musea (Cardiff en Brecon) en de regio Pontypridd. Er volgt daar een herdenkingsceremonie bij de 's-Hertogenbosch Stone. Er zal ook, samen met de wielerploeg uit 's-Hertogenbosch, het bevrijdingsvuur worden ontstoken.
- Op maandag 8 april wordt het in Wales ontvangen bevrijdingsvuur van het stadshuis naar de St Janskathedraal overgebracht. Daar wordt het vuur door het stadsbestuur en alle kernen overhandigd aan het parochiebestuur van de St Janskathedraal. Het bevrijdingsvuur brandt daar permanent van 8 april tot en met de oktoberweek naast het in 1985 aangeboden Welsh Cross.
- Op zaterdag 27 april (Koningsdag) staat de gedecoreerdenontvangst in het Jheronimus Bosch Art Center in het teken van dit bijzondere herdenkingsjaar. Op feestelijke wijze wordt inhoudelijk en muzikaal aandacht besteed aan het bevrijdingsjaar met medewerking van de Koninklijke Harmonie 's-Hertogenbosch.
- Op zaterdag 4 mei (Dodenerdenking) is het thema *Op weg naar 75 jaar vrijheid*. Het bevrijdingsvuur vormt dan onderdeel van onze gezamenlijke herdenking in de Grote Kerk en de Tuin van Vrede en Vrijheid (Casinotuin). In die dienst en bij de kranslegging staat het bijzondere herdenkingsjaar centraal.

Programma in hoofdlijnen oktober 2019

Donderdag 17 oktober, de opwarmer

Accent op bewustwording en duiding van 75 jaar vrijheid, vóórdát we met z'n allen één week lang herdenken en vieren. Een historische en hedendaagse avond, gratis voor alle inwoners, waarin de historische context wordt geschetst (wat is er precies gebeurd?), waar het accent ligt op het persoonlijke verhaal, gelardeerd met film, foto en documentatie en een vertaalslag wordt gemaakt wat 75 jaar vrijheid ons heeft gebracht? Georganiseerd door de gemeente 's-Hertogenbosch (afdeling Erfgoed en Kabinetszaken).

Zondag 20 oktober De start in Vinkel richting 's-Hertogenbosch

In de ochtend vindt een herdenkingsdienst plaats in de OLV Rozenkranskerk. In de middag vindt de officiële startbijeenkomst plaats (locatie terrein EVVC) van waaruit een aangeklede Bevrijdingsroute vanaf Vinkel naar 's-Hertogenbosch plaatsvindt. In de route – door Geffen – Nuland – Rosmalen en 's-Hertogenbosch - ligt het accent onder meer op de oorlogsgeneratie, historische voertuigen en muziek.

De route eindigt op de Parade in 's-Hertogenbosch waar het Bevrijdingsconcert van het Fanfarekorps Koninklijke Landmacht Bereden Wapens 75 jaar vrijheid wordt uitgevoerd.

Maandag 21 oktober Geffen

In Geffen wordt tijdens hun Bevrijdingsdag accent gelegd op het bevrijdingsvuur, een feestelijk bevrijdingsconcert, betrokkenheid van basisschoolleerlingen van de groepen 6, 7 en 8 en een wandelroute met persoonlijke verhalen op locatie

Dinsdag 22 oktober Nuland

De Bevrijdingsdag van Nuland draait om het bevrijdingsvuur, een oorlogswandeling door de basisschool, een gerichte tentoonstelling in De Meent, een herdenking en Stille Tocht bij het oorlogsmonument en een feestelijke bevrijdingsavond. Op zondag 20 oktober zal in Nuland ook een bevrijdingsconcert plaatsvinden van de Nulandse (muziek)verenigingen.

Woensdag 23 oktober Rosmalen

Rosmalen spreidt het herdenken en vieren uit over drie dagen op het Gildeplein, te beginnen op hun Bevrijdingsdag 23 oktober met een avondwandeling naar beeldbepalende oorlogslocaties en een Bevrijdings- en muziekmiddag. Op 24 oktober vindt een qua thema passende verenigingsavond plaats in het kader van 75 jaar vrijheid en op vrijdag 25 oktober het Bevrijdingsfeest met Full Stage Collection.

Donderdag 24 oktober Empel en 's-Hertogenbosch

Empel sluit op 24 oktober aan bij de activiteiten en richt overdag de aandacht op basisscholen met passende presentaties (o.a. film). Een feestelijk avondconcert m.m.v. Exempel (film en zang) wordt in de avond gehouden.

In 's-Hertogenbosch zal op 24 oktober in het JBAC een dagboekpresentatie zijn van Bets Reijnen (zie hieronder) en de opening van een tentoonstelling over oorlogstekeningen van Herman Moerkerk.

Vrijdag 25 oktober Engelen / Bokhoven en 's-Hertogenbosch

In Engelen / Bokhoven vindt deze dag een lezing plaats aan basisscholen en geïnteresseerden. In de middag vindt een herdenking plaats m.m.v. muziekgezelschappen. In 's-Hertogenbosch opent de tentoonstelling Royal Welsh en Welsh Art in Museum Slager. Tevens vindt het Bevrijdingsconcert van de Marinierskapel 75 jaar plaats en het Bevrijdingsconcert van het Gemengd Koor en het Male Choir uit Brecon (Wales), beide in het Theater aan de Parade.

Zaterdag 26 oktober 's-Hertogenbosch

Een officiële receptie in het Stadhuis gaat vooraf aan de speciale herdenkingsdienst in de Sint-Janskathedraal. Daarna zal een parade c.q. static show worden vormgegeven en 's middags vindt de officiële herdenkingsceremonie bij het Welsh Division Memorial plaats.

Zondag 27 oktober 's-Hertogenbosch

Bij de War Cemetery in Uden – waar 103 Britse jongens begraven liggen die gestorven zijn bij de slag om 's-Hertogenbosch – wordt een kranslegging gehouden. Diezelfde dag vindt een rugbywedstrijd plaats tussen 's-Hertogenbosch (The Dukes) en Wales. Tevens wordt een grootse afsluiting (zgn. beating retreat ceremony) gehouden in de binnenstad van 's-Hertogenbosch.

Bossche musea sluiten aan bij 75 jaar vrijheid.

Voor een breed gedragen programmering heeft de gemeente afgelopen jaar gesprekken gevoerd met de Bossche musea. De volgende musea in 's-Hertogenbosch participeren in de 75-jarige herdenkingsviering:

Het gezicht van Gestel, Gijzelaars van Beekvliet 1942 – 1944, geschilderd door Karel van Veen 29 juni t/m 17 november 2019, Het Noordbrabants Museum

In 1942 werden 460 Nederlandse mannen opgepakt en door de Duitse bezetter als gijzelaar in het Kleinseminarie Beekvliet in Sint-Michielsgestel opgesloten. De gijzelaars waren veelal vooraanstaande Nederlanders waaronder de latere Ministers-presidenten Willem Drees en Jan de Quay, musici Willem en Hendrik Andriessen en schrijver Simon Vestdijk. Ondanks een zekere mate van vrijheid lag het schrikbeeld van een mogelijke executie steeds op de loer. Gijzelaar en schilder Karel van Veen (1898 Rotterdam 1988) maakte tijdens zijn verblijf circa 80 portretten van zijn lotgenoten. Met de historische presentatie *Het gezicht van Gestel* toont Het Noordbrabants Museum het benarde verhaal van de gijzelaars van Beekvliet. Te zien zijn een selectie van de portretten geschilderd door Karel van Veen, maar ook kaarten, foto's, brieven en objecten uit het dagelijks leven van de gijzelaars. Bij de presentatie verschijnt een gelijknamige publicatie geschreven door Yve de Vries. Contactpersonen: Chantal Sleutjes (Marketing en communicatie: 0736877807) / Joris Westerink (Conservator, 0736877826)

Tentoonstelling Herman Moerkerk / publicatie Bosch oorlogsdagboek Jheronimus Bosch Art Center

Van de kunstschilder en tekenaar Herman Moerkerk (1879-1949) zijn bijzondere oorlogstekening afgedrukt in verschillende naoorlogse boeken. Het JBAC zal de originele oorlogsprenten van de Bossche illustrator voor het publiek tentoonstellen. Het JBAC werkt tevens mee aan de realisatie van het oorlogsdagboek van de Bossche Bets Reijnen. Dit dagboek biedt een inkijkje in het dagelijks leven tijdens de Tweede Wereldoorlog in 's-Hertogenbosch, vanuit het perspectief van een jongvolwassene. Het dagboek beslaat de periode vanaf begin 1940 tot aan de bevrijding in 1944 en is een stukje geschiedschrijving voor huidige en toekomstige generatie(s). Zie www.bosch-oorlogsdagboek.nl Voor vragen herdenking@bosch-oorlogsdagboek.nl (Lia van Grinsven en Kaspar van Grinsven)

Design Museum 's-Hertogenbosch 'Design in het Derde Rijk'

Het Design Museum presenteert een unieke overzichtstentoonstelling van design van het Derde Rijk. De Volkswagen Kever, de Olympische Spelen in 1936, de swastika en de films van Leni Riefenstahl. De tentoonstelling 'Design van het Derde Rijk' analyseert de betekenis van de vormgeving van de totalitaire Duitse nazi staat. De tentoonstelling maakt gebruik van belangrijke bruiklenen en expertise van grote musea en andere instituten in Duitsland en Nederland, als het Deutsches Historisches Museum te Berlijn en het Institut für Zeitgeschichte te München. In deze tentoonstelling valt niets te beleven maar veel te begrijpen. Contactpersoon Maan Leo, mleo@designmuseum.nl, telefoonnummer 06 2071 8528

Museum Slager Royal Welsh en Welsh Art

Expositie in Museum Slager over Wales, met accent op de militaire 53rd (Welsh) Division die 's-Hertogenbosch bevrijdde, aandacht voor dit regiment ten tijde van de bevrijding maar ook daarvoor en daarna en aandacht voor kenmerkende kunst uit Wales, met name uit de regio waar de Welsh Division zijn thuisbasis had. De expositie is te zien van 25 oktober tot eind van het jaar 2019. Contactpersoon: Kim de Vries, e-mail: kimdefrigo@gmail.com, 06-41419694.

Expositie Erfgoed 's-Hertogenbosch

Naast de hierboven genoemde avond op donderdag 17 oktober 2019 – waar de afdeling Erfgoed van de gemeente 's-Hertogenbosch medeorganisator van is – organiseert de gemeentelijke afdeling een bescheiden tentoonstelling van topstukken uit de eigen collectie. Deze tentoonstelling loopt van september tot en met december in de locatie Stadsarchief aan de Bloemenkamp 50 en wordt deels in samenwerking met Museum Slager georganiseerd. De afdeling Erfgoed stelt op haar beurt aan het Museum Slager beeldmateriaal beschikbaar om daar te presenteren. Anderzijds werkt de afdeling Erfgoed mee aan een historisch theatrale productie die een beleving van de oorlog en de bevrijding in woord en beeld brengt (zie hierna). De afdeling werkt dit lopende jaar eveneens aan het verder beschikbaar stellen van bronnenmateriaal over de Tweede Wereldoorlog.

Muziek- en theaterproductie Tussen Hoop & Stenen

De Meerij Theaterproducties gaat in oktober 2019 de slag om 's-Hertogenbosch en de bevrijding op 27 oktober 1944, gedenken met de muziektheaterproductie 'Tussen Hoop & Stenen'. Uit het enorme en brede aanbod van verhalen, ooggetuigenverslagen, foto's en film is een selectie gemaakt op basis waarvan een soms spectaculaire, soms intieme maar altijd met respect naar de betrokkenen, een avondvullend programma is ontwikkeld. Met behulp van dans, muziek, zang, spel, verhaal, video en bewegen nemen ze de kijker mee door deze aangrijpende periode. Zij proberen de herinnering hieraan een gezicht te geven en recht te doen aan die mensen die het ultieme offer hebben gebracht of zich op de een of andere manier hebben onderscheiden en waaraan wij onze vrijheid te danken hebben. De productie wordt meerdere keren in de herdenkingsweek opgevoerd in het Theater aan de Parade. Contactpersoon Mieke van Opstal productie@meerijtheater.nl, telefoonnummer 06-13371042

Planning vervolg

Voor de zomer van 2019 willen we het herdenkingsprogramma 75 jaar Vrijheid rond hebben. Daarna wordt ingezoomd op realisatie en organisatie. Begin september 2019 wordt het totale programma gepubliceerd.